

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Mercuria si Sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusa la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In straintate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 52.

— Sibiu, Sambata 27/9 Juliu. —

1881.

Abonamentu nou

la

„Observatoriulu“

pe semestrulu alu 2-lea din anulu alu IV-lea, carele se incepe din 1/13 Juliu 1881 si ese regulatu de doue-ori pe septemana, in unele casuri si cu suplemente.

Pretiulu este insemnatu de asupra si alaturea cu titlulu, adeca inlaintrulu monarchiei pe 6 luni 4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In afara de monarchia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Espeditiunea prin posta cu atatu mai regulata, cu catu liniile posteloru se inmultiescu pe fiacare anu in tote regiunile si directiunile, spre mare comoditate a publiculu.

Daca diariulu se ia din tipografia, pretiulu se scade cu 50 cri pe semestru.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in optu dile, spre a se implini in regula.

Fiindu-cà nu ne convine a tipari prea multe exemplarie de prisosu, rogamu pe ddni abonati, cà se binevoiesca a'si innoi prenumeratiunea catu se pòte mai curendu si cu atatu mai virtosu acum, in acèsta epoca agitata fòrte, atatu in tièra la noi, catu si in afara.

Celu mai usioru modu a prenumera este prin mandate (asemnatiuni, blanquette) postali. Dara adresele se fia scrise exactu pe cuponulu blanquettei in dosu. A se adresa de a dreptulu càtra redactiune: Sibiu, Piat'a mica 27.

Comentarea si critic'a cercularieloru archiereesci.

Este prea usioru de intielesu, cà acte de coprinsulu si de tendenti'a cercularieloru archiereesci politice câte se vediura publicate dela Gherl'a si Sibiu, dau pressei si publiculu bogata materia de comentatu si criticatu. Precum diariile romanesci, asia si cele magiare si câteva germane au reprodustu (in traductiuni bune) cerculariulu din 11/23 Juniu alu escel. sale domnului archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu; éra unele din cele straine l'au si comentatu. Noi avemu sub ochii nostrii unu comentariu alu diariului „Budapesti Hirlap“ din 29 Juniu, carui ii si facemu locu in acestea colonne, insocindu'lu si de unele reflexiuni ale nòstre, apoi pe „Magyar Polgár“ si „Hon“ din 5 Juliu, care in primulu seu pe langa ce isi dà pe facià necunòscere totala a publiculu romanescu, se mira cu rara naivitate, cà cum se pòte, cà romanii si anume press'a loru se primésca atatu de reu acelu cerculariu si se'lu combata cu atata necrutiere.

In catu pentru diariile romanesci, pre candu unele se sbuciuma, lamentédia si declama neincetatu, cà si cum s'ar apropià judecat'a de apoi, pe atunci altele se încerca — cu totu dreptulu — a descoperi pe adeveratulu auctoru ori auctori ai unoru acte, cu care e combatuta in facià si condemnata opiniunea publica romanésca manifestata in dilele din 12, 13 si 14 Maiu a. c. prin 158 barbati, nu adunati dintr'unu singuru locu, nici chiamati de pre strade, nici luati numai dintr'o colóre politica, ci alesi dintre fruntasii natiunei romanesci, de càtra partea competenta a poporatiunei din tote districtele locuite de romani. Asia de ex. „Luminatoriulu“ din Timisiór'a voiesce a sci, cà cu ocaziunea solemnitatiloru nuptiali in B.-Pest'a mitropolitulu Mironu s'ar fi consultatu cu barbati romani fruntasi asupra acteloru esite dela conferenti'a din Maiu, cà s'au aflatu cu cale a se luà

facià cu acelea óresi-care mesuri spre a le paralisà efectulu, cà inse unulu dintre acei barbati ar fi fostu de parere, cà planulu se fia comunicatu ministrulu presiedente Colomanu Tisza, ceea ce s'a si facutu prin insusi mitropolitulu, carui acelasi ministru ia respunsu: „Nu'ti mai face de lucru escelenti'a ta cu asia ceva, cà nu e de lipsa.“

Acèsta versiune din „Luminatoriulu“ se pare cà este justificata prin tota actitudinea gubernulu defasiurata cu energia extraordinaria in decursulu alegeriloru, intocma precum au predis'o unii prefecti (comites supremi) inca din Februariu a. c. Se pare adeca, cà si cum gubernulu ar fi renuniatu asta-data la ajutoriu electorale din partea clerulu superioru. Mai bate la ochi si impregiurarea, cà cerculariulu aparù cu multu mai tardiu decatu se fia mai potutu folosi gubernulu in regiuni cevasi mai departate ale tiei, cà se tacemu, cà chiaru daca ar fi aparutu, de ex. din 2 Juniu dio'a disolvare dietei, ar fi urmatu se fia insocitu si de cerculariele altoru archierei.

Se mai vorbescu si altele, despre refusarea unui altu archipastoriu de a voi se paralisédie actiunea conferentiei nationale; dara noi se ne ferimu pre catu se pòte de conjecturi si de sciri, pentru care nu avemu probe depline. Ceea ce nu se pòte cà se trecemu cu vederea, este prea interessant'a si semnificativ'a revelatiune esita dela Vien'a in Nr. 134 alu diariului conservativu „Timpulu“ din Bucuresci. Sciindu noi catu de bine sunt informati capii partidei conservative din Romania'a despre cele ce se intempla in dosulu culisseloru, in regiunile superiori ale societatiei europene si anume pe la guberne, lasamu se urmedie corolariulu „Timpului“ facutu la cerculariulu archiepiscopescu. Acela suna:

„Mitropolitulu Ardealului I. P. P. S. Mironu Romanulu, a adressatu alegatoriloru romani din archidiece'sa sa o circulara de natura a pune in mirare diaristic'a romana de peste Carpati, si pe care ungurii s'au grabitu a o comunica asemenea unui triumfu foiloru din strainetate.

Acèsta circulara are aerulu de a fi inpusa de càtra acele sfere inalte, cari n'au avutu nici candu mai multa bunavointia etc. decatu astadi.

Foile romane de dincolo de munti critica cu órecare amaratiune circular'a acèsta, de si credemu, cà celu mai bunu remediu in contra efecteloru ei ar fi fostu, cà se caute a'si esplicà cuvintele de cari demnitariulu bisericei au fostu silitu se o scire. Daca informatiunile ce ne vinu din Vien'a sunt exacte, precum avemu temeiu de-a crede, intieptii statulu ungurescu gandescu a pregati mitropoliei din Sibiu sórt'a patriarchiei serbesci din Carloveti. Suspendara mitropolitulu si inlocuirea lui printr'unu vicariu, numitu de a dreptulu de gubernu, e o tinta a politicei unguresci, cunoscuta de multu. Acesta ar fi celu àntaiu pasu pentru inlaturarea „statutulu organicu“ si a autonomiei bisericei romane in genere. Sapiienti sat. Daca in inprejurarile actuali o resistentia cu orice pretiu ar fi recomandabila, am gasi cà acèsta mesura proiectata a gubernulu ungurescu ar fi o ocaziune binevenita, pentru a o pune in lucrare. Dar la hotariri supreme, sortii de reusita trebuescu cumpaniti cu mintea rece, si nu ni se paru favorabili.“

Acestea sunt revelatiunile diariului „Timpulu“. Noi nu voimu nici se prepunemu, cà si cum ele aru fi transpiratu cumva din cancelariele ambasadei romanesci dela Vien'a, candu se scie bine, cà mai existu si alte conexiuni intre Bucuresci si Vien'a; dara sententiele din urma ale „Timpului“ sunt coprinse in termini atatu de netedi, diplomatici, alesi, in catu la prim'a lectura ti se paru prea misteriosi, dara pentru ómenii dedati a citi câte-ceva si pintre linii, sunt fòrte clari.

Pastoral'a archiepiscopulu romanu.*“

„O voce petrundietóre, virila resuna astadi preste puçinulu murmurulu alu valuriloru massei.

Este prim'a voce, carea dupa atatea programe necalite, osteniri de gaturi si de plumani se inaltia de asupra nivelei evenimenteloru merunte, ia sboru spre scopuri sublime in timpu acomodatu, atrage la sine de a dreptulu tota atentiunea, face se i se simtia poterea si-si provòca sórtea.

Ungurulu de sub ploieriulu seu, de sub glug'a sa plouata privesce curiosu la durduitululu acesta, ce vine cu tunetu. Da, cà-ci acum nu cutriera tièr'a vreo tempestate de véra urmata de curcubeu si de splendórea seninulu, ci te nabusiesce plói'a de tòmna a naturei trandavite. Pe unde durdue dar asia tare? Unde s'a descarcatu asia pe neasteptate?

Unu pasiu politicu resolutu intr'unu timpu, candu natiunea alege, este unu lucru din celea mai neusitate pe la noi si cu totu dreptulu destépta sensatiune generala. Ungari'a deveni acum patri'a unui soiu periculosu de oportunisti, unde ministrii facu votu de tacere, éra conducatorii partideloru se punu la siedere pe principii si valoririle sunt dominate de chartiile favorite ale bursei.

Onestatea in politica, carea 'si mesura cu scumpetate marginile possibilitatii si preste acelea nu vrea se scie de transactiune, e unu fenomenu rar in dilele nòstre. Oportunismulu prefera a insielà, cà se nu fia elu insielatu.

Actiune franca dupa multi ani acum pentru àntai'a data suscepe in Ungari'a, in facià alegeriloru, unu patriotu unguru, metropolitulu romanescu.

Colomanu Tisza tace, si in loculu seu face se vorbésca Mironu Romanulu (? Trad.)

Cine are cunoscinti'a corelatiuniloru din Transilvani'a; cine cunòsce uneltirile agitatoriloru nationali, connexiunile loru si fanaticismulu atitiatu de ei; cine-si aduce aminte de istori'a cestiunei romane incependu cu evenimentele dela 1848 si terminandu cu conclusele conferentiei sibiene tinute in lun'a trecuta; cine cunòsce motorii secreti, cari dau rolu agitatoriloru si sperantiele, ce-i indémna: numai acela va sci in adeveru cumpeni inportanti'a si marele meritu alu pasirei archiepiscopulu romanu.

Conferenti'a din Sibiu a suprimatu spiritulu de reconciliare si a pronuniatu, cà romanii pretindu separarea Transilvaniei cà prim'a conditiune de inpacare, si numai pe acèsta basa voiescu a tractà cu noi, altminte voru se desvòlte o positiune pasiva facià de dreptulu de statu. Se facu dara cuibulu de vespi, roiulu a roitu si Alesandru Mocioni, unulu din matadori in cuibulu de vespi, declara intr'o epistola deschisa: cà afara de „cuibu“ Ungari'a pentru „ei“ nu este patria.

In cuibulu acesta de vespi isi bagà acum man'a Mironu Romanulu.

Elu a emisu o pastoral'a càtra clerulu inferioru, pare cà ar fi respunsu la epistol'a lui Mocioni. (? Trad.) In aceea elu declina dela sine presupunerea, cà elu (archiepiscopulu) ar fi luat parte la conferenti'a din Sibiu; se pronunçia contra concluseloru luate acolo, cà contra unora, care compromitu valórea si simtiementele patriotice ale inteligentiei romane; isi esprima speranti'a, cà solidaritatea romaniloru se va realisà pe base mai bune, care convinu cu interesele statulu, si indruma pre clerulu eparchialu, cà se informédie in spiritulu acesta pre poporulu romanu, animandu'lu la respectu càtra constitutiune si càtra legile sanctionate.

Metropolitulu desavuédia espressu pre Mocioni, inferédia pre agitatori, cualifica programulu de partida din Sibiu de antipatrioticu, si declara resbelu ultraistiloru, avendu a mana puternic'a arma a influentiei bisericesci.

De siguru isi va fi trasu bine sém'a cu even-

*) Dupa „Budapesti Hirlap“ din 29 Juniu 1881 articlu primu.

tualitățile luptei pornite, încă până a nu face începutul începutului. Va fi trebuit să se traga sămânța cu sine însuși și cu armele sale, pentru că direcțiunea, în carea a intrat, nu are ramuriri, pe cari s'ar putea da în lături.

S'a recerut rezoluțiune barbată la pasiunea asta, care posedă toată stămintă noastră; s'a cerut patriotizmu neclătit, încredere și simpatia către națiunea magiara, pentru cari trebuie să ne placă de bravul prelat și să-lu spriginim în rezolvirea problemei sale.

Vatavii vechi, pre cari neintielegeri naționali, greseli politice i-au făcut dușmani aprigi ai Ungariei, nu se mai pot transforma la betranetie, nu le mai poți schimba sufletul. Cu acestia nu stămu de vorba, în contra acestora luptăm, lor le suna declararea de rebelu din partea metropolitului. Trebuie să-i desarmăm, că se nu ne potă strică; trebuie să le paralizăm apucăturile, să le împedecăm machinarile, să-i pedepsim, dacă calca legile. Timpul va rezolvă apoi întieptesce întrebarea: că dintre noi care o va duce mai departe?

Înse medu'a inteligenței române, generațiunea mai nouă, însuși poporul intact de pozițiuni de partide, va afla în noi pre consociulu său în scopuri ideale și reali, pre singurul aliatu alu său natural, numai trebuie să-lu luminăm.

O misiune reconciliantă este aceea ce voiesce a o împlini metropolitulu; cu ea a luat densulu asupra sa problemă frățiescă de a încă două națiuni.

Pe terenul social totu magiarulu potă face servitue cauzei și potă ajuta prelatulu, că se și accelerează misiunea. Apropie-se dar în societate acelea două rase, cari până acum fusera vecini maniôși, frați rei între sine. Conviețuirea socială, preveninți'a reciprocă în viați'a privată produce afecțiuni amicabile între particulari, era sörtea naționaliștilor e legată de man'a particularilor.

Pentru ce se urăscă romanulu pre magiaru, cându amendoi suntemu rassa orfană, izolată, tescuită între vecini puternici? Cătra cine se ne traga ânim'a, dacă nu pe unulu cătra altulu? Ispitele ne voru înpleți și altcum la olaltă, și apoi nenorocirile voru complană toate diferențiele. Dar ôre este iertatu a le aștepta să vină?

Nu, noi suntemu datori a delatură cătu mai curendu contrastele. Se va fi aflandu și trebuie să fie o basă, carea se aduce în armonia statulu și națiune, constituțiune și interese de rassa.

Prelatul romanu redică stindardulu, pe care e scrisă această; uniculu cugetu politicu, ce se ridică sub alegeri.

Se nu se însiele Mironu Romanulu în intențiunile sale nobile, se nu-i fia de amară virtutea politice sale oneste: se-lu spriginim cu totii.

Și apoi cu timpulu stindardulu desfășurat acum de densulu, va fi stindardulu frățietății magiario-române, alu uneia din cele mai tari fortăretie ale patriei!

Asia scrie publicistulu din Ungari'a. Camu acesta este și mersulu ideilor la celu din Clusiu, idei esite cătu din informațiuni cu totul false, cătu și falsificate inadinsu, la a caroru analiza vomu reveni cătu mai curendu. Red.

Caransebesiu, 15/27 Juniu 1881.

(Urmare și fine.)

Cuvertarea generalului Doda că deputatu alesu.)*

„Alegatori!

Ve multiamescu pentru onora ce mi-ati aretat-o astăzi, alegându-mă de nou de deputatul vostru (se trăiescă!). Eram decisu a nu mai primi mandat, înse conducătorii și fruntasii poporului nostru autohtonu mi-au declarat, că poporul nu voiesce pe altu deputatu, decâtu pe mine (se trăiescă!); era de să eu nu voiu primi mandatulu, poporul totu mă va alege (se trăiescă!). Asia nu'mi remane altuceva, decâtu a împlini dorinți'a poporului, primindu și de asta-data mandatulu de deputatu (se trăiescă, prelungitu). De să mandatulu acesta este o mare jertfa pentru mine, totuși sum bucuros, sum falos, că l'am primitu, vedindu

*) Recomandam lectorilor acestu discursu medușos, cum amu dice, îndesatu în idei practice, netedu, categoricu, tînutu în spiritu ostasiescu, în cătu ti se pare că ai ceti vre-unu capitolu din *Julius Cesare De bello gallico*. Unu popor care nu va întielege nici-o limbă că această, acela nu va mai întielege până'i lumea nimicu. Red. „Obs“.

asta-di de nou încrederea, însufletirea și alipirea poporului către mine (se trăiescă!).

Este datina la astufeliu de ocațiuni, că ablegatul se promita ceva alegătoriloru sei. Au se ve promis și eu voue ceva? (esclamari: nu ne trebuie!). Bine. Eu nu ve promis lemne gratis, pasiune gratis, munti gratis; eu nu ve promis nici restituirea comitatului (se trăiescă!). Nu ve promis căte și mai căte, cari nu se potu împlini, dară un'a totu ve promis: că unde și cându voi potă lucră pentru binele patriei, pentru binele comunu, voi lucră (bravo, se trăiescă!).

Contrarii noștrii dicu, că eu n'am făcutu nimicu. Fia. Dară eu îi întrebă pe densii: de ce nu plătesc orasiulu Caransebesiu portă'a îndoita, carea a fost aruncată de jă? Din care cauză nu s'au împartit în două cele 30.000 de lanturi de munte, cum a fost se se împartă? Nu vrău să însiru și alte, ci ve spunu numai aceea, ce a disu prea stimatulu nostru protă din Rusiav'a: „Faptele vorbesc!“ (se trăiescă!).

Vorbii de contrarii noștrii. În se ne ocupăm nițelu de ei. Contrarii noștrii s'au folosit de toate mijlocele pentru de a seduce, a strică poporul. Ei au răspândit vestea, că eu v'am stricatu comitatulu, că eu am introdus darea pentru aceia, cari nu se punu catane; că eu am făcutu că se plătit lemnele, pasiunite, munti și alte, în locu se le capetă gratis toate acestea. În se vedem, cum stău trebile acestea. Eu ve întrebă: cine e cauză, că amu capetatu unu comisariu regescu? Cine a contribuit, că se se introducă unu provisoriu de 3 ani? Cine au descoperit defraudările lui Pausz, cari de bună seama au contribuit și ele la dissolvarea, sau mai bine disu, la încorporarea comitatului Severin? — Dară voi știți toate acestea! (scimu, scimu!).

„Mi aducă aminte de fabulă lupulu cu oi'a. Unu lup și o oiă au ajunsu odată la unu perău, că se bea apă. Lupulu cautandă certă cu bietă oiă, îi dice: De ce'mi turburi apă? — Cum se potă asă ceva? eu stău mai în vale de tine, și apă curge dela tine către mine? Ce, au vrei tu să te opui? Și lupulu prinse bietă oiă, o rupse și o mână! Vedeti cum lupulu învovată oi'a, asă și acei pecatosi (bravo, se trăiescă!). Pecatele lor vreau să le arunce în spatele altuia. Ce-i bine, vine dela ei, ce-i reu, vine dela mine. Înzedaru, că-i cunoscem. Îi cunosceti și voi? (ii cunoscem!).

Ce se atinge de padure, ve este cunoscutu, că ea s'a împartit în două. Comunitatea de avere este dată a o pastră și a o administră după lege. Administrarea cere cheltueli. Și de unde, din cari mijloce se se plătescă cheltuelile acestea? Din nimica nu potă face ceva. Trebuă să se introducă taxe pentru lemne și pasiune. Înse taxele acestea sunt mici, sunt moderate, cu proporțiunea cheltueliloru prescise prin statutulu nostru (bine, se trăiescă!).

Toate acestea sunt cunoscute voue și contrarii noștrii. Cesti din urma striga în gură mare, că acuma ar trebui taxele delaturate, de ôre-țe francesii, cari au cuperatu lemne din revirulu Dubova și Iesielnitia, au plătit de jă sume mari. — Dară știți voi cătu au plătit francesii până acuma? Vre-o 8000 fl.; dară aceste 8000 fl. nu dormu în lada, ci sunt date cu camete la diverse institute. Cu timpulu firesce că francesii voru plăti sume mari; înse și aceste sume nu voru zăcă în lada, ci voru fi date cu camete la cei împaduriti, și dacă se va potă, și la alți competiți. Este bine asă? (bine; se trăiescă!).

Fiindu-că suntemu în padure, se mai remanem în ea, că ci aici e recore (ilaritate; se trăiescă!). Au agitatu unii prin mai multe comune, că ele se și ciera partea cuvenită din padurea comunității de avere, și că ele se le administreze însele, că ci atunci comunele respective în padurile lor se voru folosi de lemne și de pasiune gratis, și voru dispune cu ele după placu. Și vreti voi se cunosceti pe aceia, cari au agitatu pentru astufeliu de despartiri? Întrebatu pe cei din Ruieni, Turnu, Borlova, Bolvasnitia, pe cei din Tisovitia, Plavisievitia, Dubova, Ograden'a, cu unu cuventu, pe cei din Clisur'a, și pe cei din Bozovicu, și veti auzi numele lor. (esclam.: ii cunoscem!) Și cu ce drept se mestecă agitatorii acestia în binele nostru, ei, cari nu au nici o nuiă că proprietate în padurea noastră? Lasati să fie padurile cum stău astăzi. Se le administram bine, și vomu trage din ele venituri frumoșe! Fi-va bine asă? (bine; se trăiescă!).

Acum se venim la școle. Se facem odată școlă, dară se nu facem numai din gura, ci în faptă. Bani — fonduri — aveți, zidire în Caransebesiu aveți. Dorinți'a generală este, a înființa unu gimnasiu completu cu 8 clase. Este bine asă?

(bine; se trăiescă!). Dacă vomu avea venituri destule din păduri, atunci se mai înființăm o școlă de industria, în care copiii voru învetiă diferite meserii sau meseriuguri, făcându-se din ei mesari, rotari, lacatari etc. Copiii voștrii se nu și castige pâinea de toate dilele numai cu plugulu, ci și cu meseriuguri. Va fi bine asă? (bine; se trăiescă!). Apoi se mai înființăm și o școlă agronomică și de silvicultura sau de păduru, că într'insele se învetie copiii voștrii, cum se lucrează pământulu cu mai mare folos decâtu până acuma și cum se cultivedie pădurea. Prin numele școlă copii voștrii își voru desvolta muntea, și își voru agonisi și bunuri materiale (se trăiescă!).

Înse cultivarea minții și a ânimei asă se se face, că copiii voștrii se devina ômeni: barbati de caracteru, ômeni cu tară sufletescă. Se nu fia, precum bună-ora astăzi se află mulți individi, cameleonii, cari și schimbă colorea în totu momentulu. Copii voștrii se nu și schimbe colorea că și cameleonulu; se nu fia astăzi galbeni, mane negri, poimane roșii, apoi vêneci s. a., ci se fia, precum disei, cu caracteru tare (se trăiescă!). Stamu înainte simbolulu credinței noastre. Acela, care s'a restignit pe simbolulu acesta,* se ne servescă de esemplu, că elu, adică Isusu Christosu, și-a datu și viați'a pentru conviețuirea sa, asă și noi se stămu cu tară la conviețuirea noastră.

Și acum se terminăm, că ci mi se pare, că și celu de susu se misca (ilaritate).**) Se ne luptăm pe cale legală cu tota tară sufletescă pentru drepturile noastre; se ne luptăm pentru egală îndreptățire; se tînem cu poporul, și cum bună-ora doctorulu taia din trupu partea putredă și o lapeda, asă și noi se eschidem din sinulu nostru pe acei cari nu se tînu de popor.

Și cu această ocaziune se ne aducem aminte de regentele nostru: Ddieu se tîna și se lumineze pe Maiestatea sa Imperatulu și Regele nostru, spre binele poporaloru! (Se trăiescă! de 3 ori.) Se trăiescă patriă noastră, hura! (hura! de 3 ori.)

Se trăiescă poporul nostru (se trăiescă!).

Se trăiescă alegătorii mei!

Și DVóștra dómneloru***) ve multiamescu de onora, ce mi-ati dat-o astăzi, și ve poftescă mai odată, că precum damele din anticitate, asă și DVóștra se cresceți urmări, cari se devina ômeni de caracteru, cum au fostu Brutus, Cassius, Cato etc. Ddieu se ve tîna la mulți ani! (esclamari prelungite: se trăiescă!).

Și acuma mergeti cu Ddieu acasă, și se ne mai vedem sanetosi și voiși (se trăiescă!).

Acăsta dioa a fostu pentru noi Severinienii actuali o di de serbatóre. Onore braviloru alegatori romani din fostulu comitatu Severin. Onore conducătoriloru acestui bravu popor. Onore deputatulu nostru, carele esitu din sinulu poporulu și înainte la mare demnitate numai prin talentulu și diliginți'a sa, și în calitatea sa civilă a știutu se pastredie iubirea și încrederea poporulu său.

N.

Societatea în contra magiarisarei.

Gubernulu ungurescu a confirmatu în érn'a trecuta statutele unei societăți de magiarisare în capitală Bpest'a, cu mai multe reuniuni filiale ramurite prin Ungari'a și Transilvani'a. Scopulu acelei societăți cu filialele sale este, că se aplice toate mijlocele possibile spre a înduplecă pe individi și familii de alte naționalități, că se și renege numele lor familiaru și se lu schimbe cu altulu de origine magiara; totuodata se scóția usulu limbei materne din familia și se vorbescă numai unguresce. Până acilea eră pusă o taxă de 5 fl. pentru orice schimbare de nume. De două luni încóce ministrulu de resortu scadiu acea taxă la 50 cri, pentru că asă se se îndemne mai mulți a se lapeda de sangele, de originea, de naționalitatea lor, a-le fi chiaru rusine de tata-seu și de muma-sa, că și cum parinții lor aru fi fostu nisce ômeni infami, caduți din furci. Se și lapeda mulți jidovi, destui germani și slovaci, forte pușini serbi și mai nici-unu romanu. Dară dintre romani au apucat mulți cu nume unguresci de prin școlă, era la popor din timpul iobagiei, precum s'au incubatu la cechi multe nume nemțiesci; la romani în Romani'a grecesci și sla-

*) Cuventatoriulu aréta crucea, înainte careia stă dinsulu.

**) Cuventatoriulu face aluziune la unu stropu de plóia ce l'a simțitu.

***) Cuventatoriulu se întórce cătra damele, cari sub decursulu cuventarei au fostu lângă dinsulu formandu unu semicercu, și cari dame au aruncatu alesulu o gramada de cununi, care de care mai frumoșe.

vonesci. Numele magiarisate producă in multe cazuri si impregiurari confuziune mare si indoieli despre originea si nationalitatea indivizilor, mai alesu candu acestia vorbescu si o limba cu gy, nye, tjs, ty, mai pronuntia si cuvente cá marha, tyityileanu, ciurmuruitu; se nascu inse din acelea schimbări si processe de familii, de paternitate, hereditate, impartiei si altele multe, precum ne arata destule exemple cotidiane. La tóte acestea vine rusinea, prostitiunea.

Vediendu compatriotii nostrii sasi, cá dintre germanii din Ungari'a isi magiarisédia multi numele, anume carturarii, pentru-cá se incapa mai usioru in functiuni publice, éra comerciantii si profesionistii, pentru-cá se traga mai multi cumparatori magiari la boltele si magazinele lor, — esira in „Siebenb. d. Tageblatt“ din 5 Juliu a. c. cu proiectulu de a infintiá si ei o societate anti-magiarisatória, adeca contra magiarisarei, pentru-cá elementulu nemtiescu din Ungari'a si Transilvani'a se nu fia absorbitu de cátra elementulu magiaru. Nóu'a societate antimagiara nu va fi agresiva, adeca ea nu va cercá se'si faca proseliti din alte nationalitati, spre a se inmulti pe sine, ceea ce ar si fi o incercare cu totul vana; ea inse va desvoltá cu energia atátu mai mare activitate defensiva, adeca a privighiá, cá nici-unu germanu se nu'si mai schimbe numele, nici-unuia se nu'i mai fia rusine a vorbi limb'a sa materna (sasésca ori svabésca) si nationale cultivata (Hochdeutsch), din contra, se le fia fala a se numi si a fi aceea ce sunt, adeca germani ori-candu si ori-unde.

Buna idea, prea démna de imitatu. Dara ceea ce nu incapa in creerii nostrii romanesci, este naiv'a credintia a sasiloru, cá dóra ministeriulu ungurescu isi va da elu siesi cu palm'a preste gura si cá va intari statutele unei societati, alu carei scopu este a'si apará nationalitatea de magiarisare. Chiaru acuma se ridicara din nou cele mai mari dificultati societatiei dramatice germane a bravului directoru Dorn, carui i se cauta cele mai curioase preteste spre a'lu departá din Sibiiu si preste totu din Transilvani'a. Atáta numai, cá sasii sunt dotati dela natura cu mare dosa de patientia si perseverantia. Sunt si intre ei multi pessimisti, dara se reculegu mai curendu, nu cá romani; apoi au si informatiuni, pe cari nu le culegu din aeru, nici de pe strade, cum se cam intempla la altii, ei ei le au dela man'a ántaia.

Romania.

Mesagiulu de inchiderea Corpurilor legiuitoare.

Domniloru senatori,
Domniloru deputati,

Laboriose si pline de binecuvantate róde au fostu lucrarile dvóstre legislative in sesiunea care se inchiaie asta-di. Dupa-ce aceste corpuri legiuitoare, echou fidelu alu solitudinei de care este insufletita natiunea intréga pentru asigurarea si intarirea edificului seu politicu, au datu o mai mare precisiune prescriptiunilor constitutionali, cari regulédia successiunea la tronu; totu loru le-a fostu rezervatu a implini dorintia cea mai ferbinte a generatiuniloru ce ne-au precesu, a realisá aspiratiunile cele mai inalte ale lungiloru veacuri de sacrificii si suferintie ale Romaniloru, reinaltiandu patri'a la locul ce i se cuvenea intre State. Urmandu menirei loru de a fi purerea in fruntea mariloru miscari patriotice si nationale, Senatululu si Camer'a intrara in iresistibilulu aventu, de care tóta suflarea romanésca érá cuprinsa, si, intr'o imposanta si marétia unanimitate, proclamara Romani'a de Regatu. Acésta unanimitate, dovada nóua a caldei iubiri de tíera si adéncului simtiu politicu alu poporulu nostru, candu este vorb'a de esistentia si securitatea lui, ne-a atrasu si mai multu stim'a in afara; si tóte Poterile, grabindu-se a recunósce cu simpatia actulu savirsitu de Corpurile legiuitoare si aclamatu de natiune, au vediutu intr'insulu o garantia mai multu pentru interesele pazei si civilizatiunei in regiunile Europei resaritené.

Onóre dara dvóstre, dloru senatori si dniloru deputati, cari ati potutu inscrie in istori'a tiei acestu actu solemnu.

Fapteloru mari inse, evenimenteloru importante, cari prin proportiunea loru intrecu cadrulu obicinuitu alu vietiei dilnice a unui poporu, Provedinti'a le mana cursulu, inteliginti'a si patriotismulu alesiloru si conducatoriloru natiunei, le insémna ór'a realisarei. In labórea inse de tóte dilele spre inlaturarea lipsuriloru si indeplinirea imbunatatiriloru permanente de cari o societate are nevoia, mai remaneau inca mari si anevoiose sarcine pentru mandatarii tiei.

Aceste sarcine ati sciutu a le implini cu zelu si activitate in cursulu acestei sesiuni.

Prin legi bine chibzuite, ati datu, dniloru senatori si dniloru deputati, satisfactiune multipleloru cerintie ale Statului; proprietatea funciara a primitu o usurare si unu nouu aventu spre prosperitate, puindu'i la dispositiune mijlócele de a efectúa conversiunea scrizuriloru funciare si a ajunge astufeliu la scaderea dobéndiloru. Sórt'a poporatiunei agricole, a númerosei si muncitórei clase a tieraniloru, care cu dreptu cuventu, s'a numitu temeli'a Statului, a aflatu si dins'a cea mai iubitoria solitudinea din partea dvóstre, si prin intocmiri bune si parintiesci cá aceea a creditulu agricolu si a transformarei dileloru de prestatiune, cultivatorii si satenii voru gasi inlesnirea de care au nevoia pentru imbunatatirea traiulu si o mai mare desvoltare a ramurei celei mai bogate a productiunei nóstre nationale.

Comerciulu nostru se va miscá si dinsulu intr'unu cercu mai largu si mai roditoriu prin deschiderea de linii nóue ferate, pe cari le-ati votatu, si prin infintiarea intreprisitorulu, cari voru mari si activá schimbulu transactiuniloru.

Interesele economice, cari constituescu avuti'a si crescú poterea unui Statu, au avutu tóta ingri-girea dvóstra. Dara nu mai puçinu v'au ingrijitu si interesele morali ale natiunei. Credinti'a religiósá si cultulu amintiriloru istorice inaltia ánim'a si dau unui poporu taria, spre a pasi cu incredere spre viitoriu. Conduci de aceste idei, ati datu guvernulu mijlóce spre a recladi biserici, a repará monastiri, a se intretiné monumente cari sunt glaslulu unui trecutulu, de care cu dreptu ne potemu fali.

In fine, armata, bratiulu puternicu alu Romaniei, scutul onórei si securantiei sale, a avutu, cá in totudeaum'a, locul ce i se cuvine in mintea si ánim'a unoru legiitori intiepti si prevedietori, si dvóstra i-ati datu ce i-a fostu mai indispensabilu spre a asigurá tari'a si a desvoltá organizatiunea ei.

Tóte aceste imbunatatiri nu s'au potutu realisá, decátu gratia bunei cumpaniri ce ati datu financioloru nóstre, si a situatiunei atátu de prospere, in care ne aflamu sub acestu raportu, si care a facutu, cá creditulu Statului se se ridice la inaltimea la care nu ajunsesé nici-odata pana acum.

Pentru tóte acestea dara, dniloru senatori si dloru deputati, ve multiamescu in numele tiei, in numele Meu, si aceste multiamiri, cari le auditi asta-di dela Mine, ve voru fi si mai pretiose, candu le veti primi din partea aceloru cari v'au onoratu cu increderea loru, intorcéndu-ve la caminele dvóstre. Acolo reluandu ocupatiunile particulare, pe cari le-ati lasatu spre a ve consacrá binelui comunu, veti aduná poteri nóue, spre a duce inainte oper'a de consolidare si de inflorire a junelui nostru Regatu, si, la reintalnirea nóstra viitoare, cá si la despartirea de acum, se ne unimu in strigatulu: „Se traiésca Romani'a!“

Sesiunea Corpurilor legiuitoare este inchisa.

Carol.

Presedintele consiliulu ministriloru, ministru de finance si ad-interim la resbelu, I. C. Bratianu.
Ministru de interne, C. A. Rosetti.
Ministru afaceriloru straine, E. Statescu.
Ministru de justitia, M. Ferichide.
Ministru agriculturii, comerçului si alu lucrariloru publice, colonel N. Dabija.
Ministru culteloru si alu instructiunei publice, V. A. Urechia.

Informatiuni

despre rezultatele alegeriloru dietali in Ungari'a si Transilvani'a, despre participare si abtinere, continua a ne veni mereu si dupa terminarea loru. In interesulu santei nóstre cause ne bucuramu fórté, vediendu pe atáti barbati cá le pasa, dóra cá niciodata de diece ani incóce, de totu ce se intempla cu noi si inpregiuru de noi Le vomu publicá unele dupa altele pe tóte câte ne vinu si pre cátu permitu cealalte materii; dara cele mai multe voru avea valóre reale si daca voru aparea mai tardiu. Politicul de profesiune, patriotulu cu dorere de ánimá pentru patri'a sa, romanulu adevératu, plinu de grija pentru existenti'a si onóra natiunei sale, nu'si va pregetá a le aduna pe tóte câte publicamu noi si câte aparu in cealalte trei diarie politice, „Gazeta“, „Telegrafulu“, „Luminatoriu“, a le classifica si a'si formá din ele ceea ce dice francesulu, unu ensemble de judecata, de care vomu avea trebuintia imperativa, póte in celu mai de aprópe venitoriu, in totu casulu inse preste alti trei ani. Alegerile de acum fusera totuodata o pétra de proba pentru valórea sau nevalórea concluseru conferentiei nostre nationale.

Niciodata inse temerile unui poporu induratu prin inpilarile suferite dela despotismu n'au fostu justificate mai stralucitu, decátu prin nenumeratele blastematii, calcari de lege, prin cele vreo diece omoruri si númerose schilaviri barbabe intemplate la acestea alegeri, urmari ale betiiloru mai multu decátu muscalesci si ale celoru mai nerusinate coruptiuni, cu bani, cu alte presente si cu promisiuni minciunóse.

Pána se apará tóte corespondentiele respective, mai revenimu odata la resultatulu in cifre, asia precum ilu vedemu publicatu din nou, fára cá se'lu consideramu nici acuma de exactu intru tóte; cá-ci exactu se va vedea, numai candu membrii dietei se voru aduná toti si isi voru ocupá locurile fiacre la partid'a sa. Éta cá de alaltaeri pana astadi unii au si protestatu, cá ei nu sunt ministeriali, ci opositionali. Un'a sta: Kossuthianii au castigatu preste asteptare, cá-ci inainte cu 3 ani abia erau 60, éra astadi sunt 95 éra daca nu batea si nu omorau din alegatorii loru, aru fi trecutulu preste 100.

Colegie electorali in Ungari'a si Transilvani'a sunt 413. Pana in 4 Juliu (dio'a din urma) sau fostu alesu 408. Cinci alegeri se facu de nou, din caus'a nelegalitatiloru, fiindu cele de antai cassate, éra la Margitta pe langa batai si omoruri au fostu nimicite listele si protocoalele, apoi la Pápa colegiulu alegatoriloru fu spartu prin soldati honvédi cu baionet'a, unu teneru profesionistu fu strapunsu de cátra unu honvéd cu arm'a si lasatu mortu.

Din cei 408 sunt: 95 kossuthiani, 72 din opozițiunea moderata, 15 nationalisti, 12 cari nu se tínu de nici o partida, in realitate inse sunt opositionali din cei mai decisi. Asia dara opositionalii numerati la unu locu aru fi . . . 194

Aru remanea gubernamentali . . . 214

Prin urmare in partea gubernulu maioritaea numai de 22. Se fia fostu inse alegerile in adeveru libere, precum n'au fostu nicidecum si nicairi, atunci ai fi vediutu o cadere din cele mai bine meritate.

Resultatele alegeriloru romanesci in Ungari'a.

Diariulu „Familia“ bine informatu in afacerile electorali, comunicá unu catalogu, alu carui coprínsu amu dorí cá se ajunga la cunoscinti'a publiculu intregu. Puçine dile inainte de inceperea alegeriloru, noi luandu-ne dupa informatiuni autentice pe care le aveamu, si dupa ce s'a decisu unanimu, cá alegatorii romani din Ungari'a si Banatu se'si puna candidati si se alerge la urna, amu sustinutu, cá daca alegerile aru fi libere, romanii aru fi in stare se scótia celu puçinu 25 deputati de nationalitatea si de partid'a loru, cu maioritati romanesci. Ei bine: s'au candidatatu 27 romani, din cari 20 de opozițiunea nationale. Din toti aceia dupa lupte desperate au caditu 18 si numai 2 au fostu alesi gener. Doda la Caransebesiu éra G. Popp la Cehulu Salagiului, cá nationali in opozițiunea. S'au mai alesu 7 romani, inse numai cu titlu de gubernementali, cá-ci daca si acesti 7 s'aru fi declaratulu pentru opozițiunea nationala, cadeau de siguru cá din podulu casei. Chiaru si asia, la unii, precum de ex. la dr. Josifu Galu in colegiulu dela Recasiu, lupt'a decurse pe viétia pe mórté. Scurtu: gubernulu actuale nu voiesce nici se audia vorbindu-se despre deputati nationali; pentru elu nationalitati nici cá mai existu in Ungari'a si in Transilvani'a. Dara este fórté bine asia: se'si prinda toti usioru credietorii visulu cu man'a. Erá si mai frumosu, daca s'ar fi decisu activitate si pentru Transilvani'a, pentru-cá Europ'a se fia cititu si de aici despre cátiva ómeni omoriti, despre altii o suta schilaviti si ceilalte aruncati prin temnitie, cá si in Bulgari'a.

Monarchi'a austro-unguresca.

Evenimentele se desvólta, nu dupa voi'a ómeniloru, ei dupa o lege eterna, carei este supusa omenimea si tóta natur'a.

In Nr. precedente vorbiramu despre sangerósele ciocnituri intemplate in Boemi'a si anume in capital'a Prag'a intre cechi si germani. Tóta press'a germana descrie pe cechi numai cá pe nisce slavi barbári si brutali; cechii inse din partea loru intréba, cá ce au cautatu societatile de studenti germani din Vien'a si dela alte universitati la Prag'a, daca nu spre a demonstra si irita pe cechi. Dupace studentii germani amblara batuti si ologiti, au saritu parintii loru si cu ei deputatii de nationalitate germana, s'au adunatu totu la Prag'a intr'o conferentia, in care au compusu si votatu o decla-

ratiune aspra, dara demna de tóta atentiunea, prin care lovescu nu numai in cehi, ci si in gubernu, cá si cum acesta ar fi complice la misiunile din Prag'a. Gubernulu inse confiscà acea declaratiune, si acum germanii sunt cu atátu mai iritati, cu càtu au inceput abia se pricépa, cà nu le mai sunt permise tocma tóte abuzurile de mai inainte. Ce e dreptu, cehii inca nu'i tractédia nici decum cu manusi albe, cà-ci si ei sciu se fia fòrte brutali, ori candu ajungu de asupra; nu sciu se'si domine resbunarea.

Pre candu cehii si germanii stau incaierati, merita a se observá de aprópe portarea magiariloru faèia de cele doue natiuni. Ei bine: ei se bucura de acea ura reciproca, si dupa cum se póte judecá din prèss'a lor, tínu parte nemtiloru, acum cá totudeauna. Numai se nu le para odata fòrte reu. Au nu vedu ei ce patu cu croatii?

In Croati'a spiritele s'au turburatu din nou, totu din caus'a magiariloru, până la scandale mari. Luandu-se adeca in diet'a Croatiei din nou cestiunea portului si a cetatiei Fiume, doi deputati si totu odata professori la universitatea din Agramu au esitu cu interpelarea, cà partea actului (documentului) dualisticu regulatoriu de relatiunile politice dintre Ungari'a si Croati'a ar fi falsificata tocma in punctulu ce suna despre Fiume! Se facu larma mare, se ceru se se aduca din pamentu actulu originale si se se puna pe mès'a dietei, cá se'lu védia si se'lu examine cu totii. Ce se vedi! Intru adeveru, cà tocma preste punctulu in care se vorbesce despre Fiume, este lipita o bucatia de charteia si scrisu din nou unu altu textu pe ea.

Se nu'ti audia urechile in tóta viéti'a cuventele de ura, urgia si despretiu, insulte si blasfemii, càte esira dupa acea descoperire din gurile croatoru in contra unguiloru. Ajunsamu la atàta, strigau ei, in càtu nici legile, actele si tractatele publice, votate si adoptate dupa negociatiune de multi ani, purisate, subscribe de ministrii, sanctionate de rege, sigilate si puse cu mare grija in archivu, se nu mai póta fi scutite si aparate de plastografii, de falsificatorii din Budapesta? Nimicu pe lume se nu mai fia sacru si respectatu de càtra acei ómeni? Atunci tóta istori'a scrisa de ei nu póte se fia altu-ceva, decâtu o pansa lunga, tiesuta din minciuni precugetate, si documentele publice nu mai sunt nicidecum sigure in manile lor.

Se alese o comisiune, se trase gubernulu Croatiei la respundere aspra, se colationara testurile originali, chiaru si rescriptele imperatesci, pe a caroru base se regulase cestiunea Fiumei, sau adeca nu se regulase de locu, ci s'a declarat limpede la timpulu seu, cà tóte celalalte diferentie sunt regulate, numai caus'a Fiumei remane suspinsa, cà-ci croatii nu lasasera nimicu din ceea ce sciau ei. Abia dupa trei dile comisiunea esindu cu unu raportu fòrte interesantu, acela fu asultat si publicatu, éra din coprinsele lui esi, cà in tóta acea manipulatiune nu ar fi predominitu „mala fides“ ci numai lenea neertata a functionariloru respectivi, de a purisa din nou actulu intregu. Cu tóte acestea negrulu prepusu (suspitiu) va remanea in spirite, cine scie până candu.

Totu in Agramu sa celebratu in dilele trecute unu servitiu dumnediescu de fòrte mare insemnatate, adeca in locu de liturgia (missa) latinésca, liturgi'a slava de càtra episcop. Horvath in biseric'a metropolitana. Ocasione la acésta s'a datu prin o memorabila dispositiune de adeverata valóre istorica a pontificelului romanu Leo XIII prin care decide cá ss. Cirilu si Metodiul, apostoliu popóraloru slave se fia indusi in sinaxariulu bisericeii catholice. Din acésta cauza au si caletoritu la Rom'a câteva sute de slavi catholici din Boemi'a, Croati'a si din alte provincii locuite de popóra slave, cu scopu de a multiamí Santiei Sale Pontificelului pentru acea recunoscere a numitiloru apostoli slavi.

Revista politica straina.

Mari lucruri se intemplara de câteva dile incóce in unele parti ale lumii.

La Constantinopole fusera condamnati la mórte 9 barbati de statu, cu renumitul Midhat pasi'a in frunte, carele astadi trece de uniculor omu, care ar mai putea salvá imperiulu turcescu. Condamnatii au apelatu, si se astépta dintr'o di in alt'a sententi'a din urma. Ei au fostu incriminati cà au asasinatu pe fostulu sultana Abdul-Azis, despre care se scie cà nebutise.

— Arabii algeritani pe langa ce s'au revoltatu asupra francesiloru, au nimicitu si o colonia spaniola de vreo 4 mii suflète, din care au mace-latu preste 450 persóne, barbati, femei si prunci,

au devastatu coloni'a intréga, éra restulu poporatiunei a scapatu numai cu sufletulu până la mare, unde au aflatu aparare in corabii europene. Gubernulu francesu a si trimisu óste asupra insurgentiloru.

— Dela Washington din Americ'a veni scirea teribila din 3 Juliu, cà unu francesu fanaticu a inpuscatu pe dn. Garfield presiedente alu marei republice, alesu si instalatu numai in anulu acesta. Éca unde duce teori'a spurcata despre asasinare. Pàna acuma se credea in Europ'a, cà numai monarchii absoluti si ministrii loru sunt espusi la omoruri; este inse unu adeveratu sarcasmu istoricu, cà puèine luni dupa asasinarea imperatului Russiei, presiedentele republicei celei mai libere o patí totu asemenea. Garfield mai traiesce, dara glóntiele 'iau strabatutu până in ficatu si speranti'a de viéti'a este puèinu.

Corespondentie particulare ale „Observatoriului“.

Muntii apusenii sub Detunat'a 29 Juniu 1881.

Onorabile Domnule Redactoru!

O ruptura infricosiata de nuori, intru atàta a imflatu valea Buciumului si a Abrudielului, in càtu au spalatu mai de totu drumulu comunalu; au dusu mai tóte podurile, si bietiloru baiasi le-au causatu daune enorme pe la steampuri; éra eu carele tocma nimerii dela Campeni si Abrudu, unde s'a tinutu alegerea de ablegatu pentru diet'a din B'Pest'a, n'am sperantia de a'mi potea continuá caletori'a celu puèinu până màne. Permeteti'mi dara dle Red. a folosi timpulu spre a'Ti comunicá ceea ce am aflatu in Abrudu, Campeni si Buciumu, cu privire la alegerile dietali, asecurandu-Te a priori, cà nu vorbescu din audite, ci din propri'a mea esperientia.

M'am convinsu dle Red., cà poporulu nostru din Muntii apusenii preste totu, intru atàtu este de consciu de drepturile ce'i competu, si intru atàtu cunósce situatiunea vitriga in carea se afla, in càtu venindu cu elu in atingere, te prinde mirare, si vrendu nevrendu trebue se te intreb: cà óre acestu poporu, de a carui cultura numai singuru elu s'a ingrigitu in trecutu si se ingrigesc dupa potintia si in presente, cum si cine l'au luminatu, cà se'ti spuna verde in ochi, cà elu asta-di nu are placere a alergá la urn'a electorala, pentru-cá dela aceea in timpulu de faèia n'are se astepte nimicu; „mèrga ungurii, cà-ci asta-di ungurii se bucura, éra romanii gelescu“. Totuodata ómenii se mangaie cu unele profetii fòrte semnificative din scriptur'a sacra.

Pe langa tóte ispitiele si coruptiunile venite asupra capului Romaniloru, din cerculu Campeniloru, afara de „nemesii“ din Vidra si afara de preotulu Petru Nicula totu din Vidra, docentele Corchisui si executorele Georgiu Decianu teologu absolutu, ambii din Campeni, si dóra inca unu docente, alti alegatori romani n'au participatu la alegerile dietali, de si mi s'au spusu, cà subpretorele Zudor a incercatu tóte murdariile spre a seduce pre alegatori; éra notariulu N. Candrea in modu demonstrativu s'a facutu primulu cortesiu alu partidei guvernamentale, punendu-se in fruntea nemesiloru din Vidra. — Se ne insemnamu bine, cà atàtu executorele Georgiu Decianu, càtu si notariulu N. Candrea au absolvatu cursulu teologiei in seminariulu gr. or. din Sibiuu, unde si-au avutu quartirulu si viftulu din fundatiuni curatu romanesce.

Dara dóue trei rundunele nu facu primavér'a. Asia dara in genere potemu afirmá, cà si romanii din acestu cercu conscii de drepturile lor politice si nationali, au sciutu apretiiá pe deplinu conclusele conferintiei electorale din Sibiuu; de si delegatii acestui cercu inainte de alegere nice decâtu n'au informatu pe alegatori despre conclusele conferentiei.

Am venitu incantatu din Abrudu, unde am fostu martoru ocularu la tóte celea intemperate, si unde m'am convinsu, cà atàtu la conductulu de tórtie datu in onórea candidatulu guvernamentalu, càtu si la aclamarea aceluia de ablegatu prin càtiva unguisasi, níci-unu alegatoriu romanu n'au participatu.

De ací se potu convinge dnii dela potere, cà nu prelati, advocati si publicisti au adusu conclusele in conferintia electorala din Sibiuu, ci reprezentantii aceluia poporu, carele respectédia eu scumpetate acele concluse si va persistá la aceea până atunci, până candu se voru realisá; pentru-cá bas'a acelora este dreptulu eternu, si dreptatea trebue se invinga, si va invinge cu tóta securitatea.

Onóre si fratiloru Buciumani si conducatoriloru acelora, pentru-cá afara de unu preotu — arendatorulu principale de mine alu candidatulu guvernamentalu L. Lukács — si afara de unu „nemes“ numai barbati de incredere tramisi din oficiu — cari inse nu sunt alegatori, au participatu la alegerile din cerculu Ighiului, de si eri au venitu dela candidatii si cortesii aceluia telegrame seducatóre.

Asia dara me voi reintóree din muntii apusenii cu anim'a linistita, cà poporulu nostru cá si in trecutu, asia si acum isi implinesce si isi va impliná cu securitate si in venitoriu totudeaun'a datorinti'a faèia cu natiunea.

Calatoriulu.

Sciri diverse.

— (Despre espositiunea romanésca). Prin o fatala neintelegere si precipitare s'a publicatu in unele diarie, cà espositiunea ar fi oprita. In Nr. 50 noi nu amu lipsitu a precisá adeverat'a stare a lucrului. Espositiunea nici-decum nu e oprita; nu esista

nici lege nici chiaru ordonantia, in poterea careia se póta fi oprita. Din contra exista normativulu din 1875 in sensulu careia ori-cine póte se castige dreptulu de a deschide espositiune. Si ea se va face de siguru, nu prin asociatiune, ci prin alte persóne. In Nr. viitoru se voru publicá actele respective spre informarea si linistirea publiculu. Pàna atunci inca ne rogamu, cà doritorii si doritóriele de a participá in modu activu la espositiune, se se prepare cu tóta voi'a buna si cu placere.

Red. Obs.

— (Avisu), prin care se aduce la cunoscinti'a onor. publicu romanu, cumcá adunarea despartimentulu XI a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu se va tñé in Cehulu Selagiului la 18 Juliu a. c. st. n., la carea sunt rogati a participá, precum onorarii membrii ai asociatiunei aflatori in cadrulu despartimentulu, asia si onorat'a inteligentia conscia de datorinti'a cultivarei poporulu nostru romanu pe terenulu nationalu.

Datu Simleulu-Silvaniei la 4 Juliu 1881.

Alimpiu Barboloviciu,
vicariu for. eppescu alu Silvaniei si
directorulu despartimentulu.

Cu acestu Nr. se inchiaie sem. I din a. c. In sem. II voru apareia in acestea colóne intre alte multe: Unu interesantu operatu alu dlui Jcsifu St. Siulutiu: „La a. 1784 si la a. 1849“ de mai multe colé in Foisióra. Biografiile lui dr. P. Vasiciu si dr. Jos. Hodosiu. Critic'a ortografiei academice. Critic'a fonetismului. Documente pentru istori'a regimentulu I granitiariu etc. etc.

Gráu, dupa cualitati	1	hectolitru fl.	7.50—8.30
Gráu, amestecatu	1	„	6.30—7.10
Secara	1	„	5.60—6.—
Papusiou	1	„	4.40—4.80
Ordiu	1	„	—.—
Ovesu	1	„	2.50—2.90
Cartofi	1	„	1.60—2.—
Mazare	1	„	8.50—10.—
Línte	1	„	10.—12.—
Fasole	1	„	4.50—5.—
Lardu (slanina)	50	Kilogram.	35.—36.—
Untura (unsóre topita)	50	„	34—35
Carne de vita	1	„	46—48
Oua 10 de	1	„	—15

Aparate de musica.

Aceste aparate canta 4—200 piese cu séu fàra espresione, mandoline, dobe, campane, castagnete, voci ceresci, jocu de harfe etc.

Dose cu musica

cantandu 2 până la 16 piese; mai departe necesare, portugare, case elvetiane, albumuri de fotografii, necesare de scrisu, scatule pentru manusi, apasatoru pentru scrisori, vase pentru flori, etuis de tigarete, tabathiere, mese de lucratu, sticle, sticle pentru bere, port-monaiuri, scaune etc., tóte cu musica. Tóte acestea cu musica. Totu-deauna celu mai nou si de calitate superióra, recomanda

(22) 6—6

J. H. Heller, in Bern.

Numai pentru comande directe se garantédia originalitate; ori care altele ce nu póta semnatur'a mea, sunt fabricatu strainu. Fabric'a se afla in casa propria.

Liste de preturi, ilustrate se tramitu franco.

Neoplant'a. 1875. Medalie de argintu.		Seghedinu. 1876. Medalie pentru meritu.
CLOPOTE DE TÓTA MARIMEA pe langa ficsarea prealabila a suneteloru lor.		
Cu deosebire recomanda clopotele gaurite, inventate de densulu, alu caroru sunetu este mai josu decâtu alu celoru de constructiunea vechia si care, fiindu de 100 puncti, sunt asemenea celoru de 140 puncti de constructiunea vechia.		
Se afla totudeauna in depositu clopote, dela marimea cea mai mica până la 50 chilogr., precum si de proasce portative si de mana.		
Se recomanda pentru comande càtu de multe		
Antonie Novotny in Timisióra.		
(7) 9—12		

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**